

ȚIGĂNEȘTIU nostru

nr. 1 / mai / 2018

Primul ziar sătesc de acțiune culturală pentru dezvoltare durabilă din Republica Moldova

De ce un ziar?

Tot omul se simte legat de locul în care a deschis ochii pe lume și de oamenii care i-au îndulcit copilăria. La sat, toate acestea au un gust mai puternic, căci oamenii și locurile sunt parcă mai legate. Unii cu alții, pe uliță, prin grădini și vii, prin crânguri. Mai legați sunt parcă și de cei plecați la Domnul. Și toți de-o vatră și de-un cer al lor, aceleași dintotdeauna.

De ce ar fi bun un ziar? Pentru că Țigăneștiul este un sat cum nu mai sunt prea multe în românie. Un sat care are multe de povestit: despre obiceiuri, despre oameni, despre oale și țuruiere, despre case. Pentru că tinerii Țigăneștiului doresc ca satul lor să păstreze zestrea ajunsă până la ei. Pentru că oamenii de cultură găsesc mult interes în sat și în obiceiurile care s-au păstrat doar aici. Pentru că avem ocazia astfel să înfățișăm și să descriem împreună povestea satului și așa vom înțelege mai bine cât de prețios este Țigăneștiul. Vom înțelege și vom putea arăta și altora, de aproape și de departe. Ziarul sătesc *Țigăneștiu nostru* este un prilej de a descoperi, cerceta și colecționa toată frumusețea locurilor și oamenilor de aici.

Ideea de a avea un ziar sătesc nu e nouă. Multe sate au avut ziare. Ideea noastră însă a pornit dintr-un sat de lângă Făgăraș, unde pictorul Ștefan Câlția, un artist important din România, a pornit o muncă frumoasă de trezire a comunității locale la gânduri și obiceiuri de demult. Pe dealurile de la poalele celor mai înalți dintre Carpați, ei au pornit în anul 2013 asociația și ziarul sătesc *Șona noastră*. De la Șona, ne-am inspirat la Piscu, vechiul sat de olari de lângă București, unde s-a pornit în anul 2016 ziarul sătesc *Piscu nostru*. În aceste zile apare, într-un sat de lângă Iași, ziarul *Țibăneștiu nostru*. Cu o literă schimbată și 200 de kilometri distanță, peste Prut, predăm inspirația pentru *Țigăneștiu nostru*, cu dorința de a scrie din timp în timp, cu ajutorul localnicilor, acest jurnal al satului.

În acest prim număr vom afla cum se vede Țigăneștiul de la Muzeul de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău, ce înseamnă un sat cultural, ce acțiuni mai ieșite din comun vor avea loc anul acesta la Țigănești și la Piscu, satul înfrățit de lângă București, și altele.

Ce îmi doresc pentru satul meu

Colecție de gânduri și idei ale elevilor din clasele a VIII-a și a IX-a de la Gimnaziul Țigănești

La Țigănești sunt mulți copii. Asta face ca satul să fie tânăr și proaspăt. Pentru acești copii ne dorim cu toții un viitor cât mai bun și dacă se poate... acasă. Ce își doresc copiii pentru satul lor, pe care se simte că îl iubesc, veți afla mai jos: să rămâie mereu frumos, cu oameni buni și gospodari, să se construiască un parc pentru copii, să fie construite drumurile, să nu dispară tradițiile și obiceiurile ci să fie transmise mai departe, să se organizeze muzeul din curtea școlii, oamenii să nu se schimbe, să fie cum sunt – harnici, ajutători, voinici, să fie mereu curat și îngrijit, să fie cât mai multe familii tinere, pistă pentru biciclete, să se repare stadionul, teren sportiv, drumurile să fie reparate și foarte bune, casele să nu se lepede de oameni, să nu rămâie pustii, își doresc ca tradițiile și obiceiurile să fie păstrate și sărbătorile împreună cu cei dragi. Cât stă în puterea noastră din toate acestea? Cu siguranță, măcar o parte! Copiii din Țigănești cred că trebuie să ne iubim satul și să facem tot ce ne stă în putință ca acesta să se dezvolte.

Cuvântul Primarului

Inițierea unor relații de prietenie cu o localitate de peste Prut, din România, a existat permanent în viziunea noastră. Ne doream să găsim un sat asemănător cu localitatea Țigănești. Și așa a fost. Nu în zadar este spus că gândurile dirigează soarta oamenilor.

Iată că aceste gânduri s-au împlinit, atunci când la data de 8 ianuarie 2018, în toilul iernii și a sărbătorilor am reușit să ne cunoaștem cu minunații oameni din satul Piscu și comuna Ciolpani, România, avându-i ca oaspeți în localitatea noastră. Atunci s-a făcut primul pas de inițiere a înfrățirii acestor două sate, care au destule asemănări: Mănăstirea Țigănești, sate de olari, natură, tradiții și obiceiuri.

Astfel, în luna martie, am reușit să participăm la un proiect deosebit din România: „Satele culturale”. Astăzi satul Țigănești, raionul Strășeni, Republica Moldova are titlul de Sat Cultural și suntem mândri de asta.

Zapisul de înfrățire caligrafiat de artistul basarabean Alexandru Macovei, semnat la Țigănești pe 8 ianuarie 2018.

Țigănești-Piscu-Țigănești. Istorii aidoma peste oglinda Prutului. Cum ne-am pomenit împreună

Cu toate că, de-a lungul timpului, am privit cu interes veștile despre Basarabia și am cunoscut basarabeni, oameni de toată isprava, care ne-au hrănit dragostea pentru aceste locuri, abia la 40 de ani am trecut pentru prima dată Prutul. Chișinăul ni s-a părut aproape, iar Prutul mic. Ceea ce aveam să găsim și să simțim în această țară soră ne-a întărit și mai mult conștiința că de-o parte și de alta a Prutului suntem una și că tragediile istoriei nu pot nimici cu totul glasul și sângele strămoșilor.

În vara anului 2017 am aflat că în Basarabia există o mănăstire Țigănești. Asta ne-a stârnit, căci de la fereastra casei vedem zi și noapte o altă mănăstire Țigănești, cea din Ilfov. Pe site-ul călugărilor din Basarabia am aflat multe despre viața monahală de aici și i-am văzut la față pe viețuitorii de la Țigănești. Împreună cu Alexandru Șchiopu, un colaborator apropiat, basarabean stabilit în România, am povestit de Țigănești. El ne-a spus primul că aici s-ar face și oale de lut. Mai târziu am aflat că de fapt se gândea la un alt sat de olari, la Iurceni...

Această veste însă ne-a stârnit cu totul, căci coincidența aceasta ni se părea prea de tot. Am survolat pe internet satul și mănăstirea: lac și pădure, la fel ca la Piscu. Lucram intens la o carte dar din când în când îmi aminteam de Țigănești. Am luat legătura cu Muzeul de Etnografie și Științele Naturii de la Chișinău, unde doamna Varvara Buzilă mi-a confirmat neașteptat că da, la Țigănești s-au lucrat până în anii 80 oale de lut și figurine. Exact ca la Piscu! Într-o după amiază caldă de septembrie, am pus mâna pe telefon și am încercat să apelăm Țigăneștiul. În mai puțin de o oră stăteam de vorbă cu doamna primar, Valentina Țaca. Ne-a spus din prima că își dorea demult să intre în legătură cu un sat din România dar nu știa cum să-l găsească. Ca și cum acest plan ar fi fost deja scris prin multe coincidențe povestite, iată-ne vorbind și punând la cale înfrățirea noastră. Au trecut apoi mai multe săptămâni. Într-o zi de început de iarnă, telefonam din nou Doamnei Primar și îi propuneam să ne cunoaștem de Crăciun, la Festivalul Colindelor de la Mănăstirea Țigănești. Tot atunci am vorbit prima

Noi, locuitorii acestui sat, urmează să demonstrăm acest lucru implicându-ne activ în toate activitățile culturale ce fac parte din acest proiect; vom arăta tuturor că în satul Țigănești tradițiile, obiceiurile și cultura sunt puncte forte în viața oamenilor. Noi credem că așa trebuie să fie în viața unui sat, în viața unui neam. Satul Țigănești trebuie să fie cunoscut, pentru că aici se mai păstrează niște tradiții și obiceiuri care, din păcate, au dispărut demult din alte sate. Îndemn localnicii să se implice în realizarea activităților din programul „Sate culturale”, să păstrăm și să facem cunoscute tradițiile și obiceiurile moștenite și păstrate de la străbunii noștri. Doar așa vom reuși să ne dezvoltăm localitatea și satul Țigănești să devină mai frumos, mai atractiv mai bogat, pentru tineri și vizitatori.

V.Ț.

Valentina Țaca – primarul satului Țigănești și Virgil Scripcariu - Școala de la Piscu, la Bacău, 30 martie 2018, cu diplomele Sate Culturale 2018.

dată celor de la Primăria Ciolpani / Ilfov de acest posibil proiect. Era în preajma trecerii la Domnul a Regelui Mihai I, iar românii trăiau o emoție fără precedent, de parcă dintr-o dată li se ridicase un vâl de pe ochi și vedeau pentru puțină vreme istoria, așa cum a fost. O istorie cu o Românie mai mare. Domnul Primar Bogdan Călin a simpatizat imediat cu ideea noastră și a rămas hotărât. Pe 8 ianuarie suntem cu toții la Țigănești!

Ce a urmat știți bine, Festivalul de Colinde nu s-a mai ținut, dar noi am venit. Am cunoscut satul, am stat împreună la masă, am simțit o căldură sufletească copleșitoare dar și tristețea adâncă a unui popor trecut printr-o mare suferință. Am deschis abrupt o pagină de istorie despre care nu ni se vorbea deloc la școală... Apoi am revenit, în februarie, am aflat mai multe de la oamenii, am cunoscut mai bine satul. La sfârșitul lui martie primeam împreună cu Doamna Primar Valentina Țaca diplomele Sate Culturale și ne făceam promisiunea unor acțiuni frumoase împreună. Ceea ce ne dorim acum, este să putem aduce un bine satului nostru frate, să ne facem bucurii unii altora, să putem construi împreună în sufletele copiilor, să mai spălăm obrazul pătat prea mult de neapăsare. Să ne avem unii pe alții de prieteni și de frați.

A.S.

Țigănești, un sat de povestit – din istoria și obiceiurile locului de vorbă cu etnologul Varvara Buzilă de la Muzeul de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău

Satul Țigănești, un sat de codru, de aici din centrul Republicii Moldova, este un sat foarte vechi. Mai drept, este unul dintre cele mai vechi sate amintite în documentele ajunse până la noi. Prima lui pomenire este la 25 aprilie 1420, între cele 18 sate pentru prima dată pomenite în cărțile domnești. E un sat foarte vechi dar un sat care a rămas cumva pe o coordonată a timpului care nu merge atât de repede înainte, ci parcă recuperează mereu, mereu ca amplitudă, alte și alte aspecte nevrând să se modernizeze repede de tot, cum poate și-ar dori cineva. Satul are ritmurile lui, satul are firescul lui, încadrat în mediul natural și în ceea ce oamenii au reușit să-și formeze ca deprindere de viață, de natură.

Țigăneștiul este un sat care și-a păstrat un farmec pe care multe alte localități de la noi l-au pierdut. Cel al jocului anului, un joc pe care tinerii satului îl organizează în ajunul Sfântului Vasile. Atunci de obicei e zăpadă și flăcăii care sunt în ceată umblă într-o sanie, bătând într-o dobă și strigând: *Oameni buni veniți la joc!* Trec pe toate ulițele satului. Pe la 5 seara, toată lumea se adună în centrul satului. Oamenii și-au păstrat hora veche de când lumea. Toată suflarea de la mic la mare se adună în centrul satului, unde, pe caroseria unui camion de prin anii 60 se instalează muzicanții. Ceea ce pe mine m-a uimit întotdeauna este că vine la joc tot satul. Când încep jocurile propriu-zise, întotdeauna se începe de la vechile jocuri, când toată lumea are loc în joc: hore, sârbe, jocuri mari. Se încadrează în aceste cercuri multe toată suflarea. Joacă și adolescenții, și copiii mici învață de la cei mari. Este un sat care se simte foarte bine în tot ce administrează. După câteva jocuri, muzicanții cântă un vivat, un semn de atenție și anunță: *Oameni buni, în această seară vom intra în joc pe flăcăii care au împlinit 16 ani. Primul dintre ei este Vasile a lui Ion Moraru. Băieți onorați!* (...) După care, băieții îl încercuiesc, îl ridică pe brațe de trei ori strigând *Ura!Ura!Ura.* Îl coboară la pământ. În timpul acesta muzica, bineînțeles, cântă. De acum se socoate că flăcăul a fost primit în ceata flăcăilor.Tatăl lui e venit și el în joc, are o vadră de vin. Băiatul vine alături de tată și merg împreună pe la toți oamenii și îi cinstesc. Se cheamă *datul vedrei de vin.*

De ce la 16 ani? Pentru sat asta înseamnă flăcău, bun de însurat. Bine, flăcăii nu se mai însoară la 16 ani, dar faptul că îi recunoște comunitatea, îi include în mod festiv în ceată, le acordă această responsabilitate. Cred că asta îi mobilizează pe băieți, îi face să fie pe măsura așteptărilor societății, pentru că ajunși la această vârstă ei știu foarte bine repertoriul de dansuri al satului, obiceiurile satului și cunosc moralitatea consătenilor. Știți bine că moralitatea face parte din obiceiurile propriu-zise, nu poți să o excludi, dimpotrivă, moralitatea stă întotdeauna în capul mesei.

Să revenim la joc. La un moment, în timp ce se lumesc toți flăcăii de intrat în horă, se începe practicarea unui alt obicei dispărut în totalitate din alte localități - încep să *vândă satul.* Muzicanții anunță: *Oameni buni, începem vinderea satului. Cine e gata să-l cumpere?* Foarte repede se găsec cumpărătorii. Pe de-o parte este ceata flăcăilor, care dorește să cumpere satul iar pe de alta sunt gospodarii din sat. Ei au bani pregătiți special pentru această concurență pe care trebuie s-o facă cu flăcăii. Muzicanții anunță: *avem primul cumpărător, dă 1500. Oameni buni, acceptăm?* Toată lumea strigă: *Da, primim, primim!* Vine contabilul – așa zis - , scrie numele omului, ia suma de bani. Apoi lumea dansează în continuare. Muzicanții anunță: *Oameni buni, mai avem un cumpărător al satului, vrea să dea 2000 de lei. Acceptăm?* De acord, primim! Vine primul cumpărător, își retrage suma lui de 1500, al doilea depune în casa flăcăilor banii și tot așa. Toată lumea știe că această vânzare și cumpărare durează până la 11 noaptea. Știind acest obicei, gospodarii și flăcăii propun suma cea mai mare către sfârșit. Mai este încă un obicei, omagierea celui mai mare gospodar al satului, este gospodarul care anul trecut a cumpărat satul și tot anul oamenii l-au numit așa. Vine în mijloc, iar flăcăii îl ridică în sus de trei ori strigând Ura!. La 11 fără câteva minute vine cel care cumpără satul. Muzicanții anunță suma, apoi mulțumesc și spun tuturor: Și acum, oameni buni, să meargă fiecare pe la casa cui vă are, că flăcăii vin să vă ureze. Și omuleanu care a cumpărat satul, împreună cu ceata de flăcăi, încep să umble cu uratul pe la casele oamenilor. Nu evita nicio casă. Ultimul colindat este primarul, dimineața, în zorii zilei. Doamna primar trebuie să-i vadă pe toți ca unul, că sunt trei, că nu sunt băuți, că au fost pe la toate gospodăriile, că nu au făcut nimic reprobabil, iar mar-tor este acest gospodar al satului. El a dat o sumă oarecare, dar flăcăii sunt datori în această noapte a uratului să acumuleze acea sumă și să o înapoieze gospodarului. El rămâne cu fala, cu bucuria că a riscat cu această sumă timp de o noapte. Flăcăii sunt interesați să adune o sumă mult mai mare ca să le ră-

Aceste obiceiuri le-au avut toate satele de la noi. Le-au pierdut toate ca unul. Un singur sat le mai respectă și acesta este Țigăneștiul.

mână și lor ceva. Din tot acest câștig al lor, trebuie să le rămână bani pentru 7 jocuri să plătească muzicanții. Este o contribuție a întregii localități pentru muzică. Și toți au această bucurie de a dansa în această muzică. Aceste obiceiuri le-au avut toate satele de la noi. Le-au pierdut toate ca unul. Un singur sat le mai respectă și acesta este Țigăneștiul. (...)

Totul este foarte, foarte simplu, dar ceea ce este absolut fenomenal este trăirea culturii pe care o are acest sat, de la mic la mare. Aștia știu să se bucure. Din puținul cât au. Sunt sate cu orchestre, cu fel de fel de formații muzicale, când încep să cânte îți iau auzul, dar acolo nu vezi oamenii să danseze, nu vezi oamenii să se bucure. În schimb îi vezi aici, la Țigănești.

V.B.

Piscu, un vechi sat de olari de lângă București

Așezat pe cursul râului Ialomița, odinioară în codrul secular al Vlăsiei, la doar 35 de kilometri de București, satul Piscu își descoperă începuturile în file de carte și forme de lut. Istoricii ceramicii românești consideră că formele ceramicii de Pisc arată o moștenire foarte veche, de tradiție preistorică. Documentele medievale vorbesc încă din secolul al XVI-lea de o moșie numită Hereasca, locuită de țărani liberi. În timpul lui Mihai Viteazu, domnitorul primei Uniri (domnește 1593-1601), în contextul unei creșteri a taxelor, țăranii își vând de bună voie moșia cu locuitorii cu tot, domniei. Astfel, datoriile față de visteria țării erau mai ușor de dus. Câțiva ani mai târziu, voievodul dăruiește această proprietate unui boier. În 1626 moșia Hereasca a fost împărțită în două trupuri, dintre care unul este actualul sat Piscu, cu împrejurimile sale. Satul Hereasca a fost inundat în repetate rânduri de apele Ialomiței iar locuitorii s-au strămutat „pe pisc”, de unde și numele satului. Moșia Piscului, devenită parte a unei proprietăți mănăstirești, dăruită lavrei de la Ivron – Muntele Athos, va intra în cele din urmă, la sfârșitul secolului al XIX-lea, în proprietatea Domeniului Coroanei României. Jumătatea de veac în care satul s-a aflat sub protecție regală, a fost o perioadă de înflorire economică și culturală. În sat s-a ridicat biserică de zid, în locul celei de lemn, școală primară și un monument pentru eroii din Primul Război Mondial. În mai puțin de un secol, populația satului s-a triplat, în ciuda a două războaie mondiale și a instaurării regimului comunist, defavorabil liberei practici a meșteșugurilor.

Chiar dacă formele ceramicii de Pisc și anumite săpături arheologice din localități apropiate pot dovedi o istorie milenară a meșteșugului în aceste locuri, dovezi certe despre olărit în acest sat avem doar din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Perioada 1850-1950 a fost timpul de maximă înflorire a ceramicii populare , în toate regiunile țării. A fost și pentru Piscu un secol de creștere și apogeu. Cifra legendară vorbește de 300 de gospodării de olari, în funcțiune, spre jumătatea secolului al XX-lea. În anii 60, existau în mod cert puțin 150 de familii de olari. Instaurarea regimului comunist însă, a adus constrângerii, deposedare de pământuri și alte bunuri esențiale pentru meșteșug (cai, căruțe) pentru toți țăranii din România, cu atât mai mult pentru olari – o breaslă cu un grad mare de independență, greu de împăcat cu modelul social comunist. Constrângerile au dus la scăderea numărului de meșteri. Unii olari au practicat meșteșugul la București, în cooperati-vele de artă decorativă ale statului, realizând o producție care s-a exportat masiv, în perioada comunistă. Aceste cooperative însă au dispărut,

Cifra legendară vorbește de 300 de gospodării de olari, în funcțiune, spre jumătatea secolului al XX-lea.

câțiva ani după Revoluția din 1989. O altă lovitură pentru olari a fost liberalizarea pieței după 1989, care a adus o ofertă abundentă de veselă industrială, concurență căreia olarii nu i-au putut face față. Nemaigăsindu-și locul pe piață, marea majoritate a olarilor din Piscu au dărâmat cuptoarele, au reamenajat spațiile destinate meșteșugului și au căutat alte ocupații, lăsându-și îndeletnicirile strămoșești, care dădeau specificul și valoare culturală comunității.

În anul 2018, la Piscu mai lucreză în mod tradițional doar doi olari. Începând cu anul 2007, Asociația Gaspar, Baltasar & Melchior/Școala de la Piscu, organizează activități cultural educative pentru promovarea și valorizarea specificului de meșteșug al satului, în speranța că va putea da o continuitate, fie și simbolică, olăritului la Piscu.

A.S.

Mihail Mocan (n.1949), olar din Țigănești/Strășeni. A lucrat prima dată după 20 de ani, în februarie 2018, pe o roată adusă de la Piscu.

Cuptor de oale din Basarabia, posibil Țigănești - o construcție de același fel mai există încă într-o fostă gospodărie de olari din sat - . Imagine din colecția Muzeului de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău.

Troite din Țigănești/Strășeni. Așezate în răscruți, crucile din piatră pictată sau din lemn păstrează frumusețea și rostul de odinioară.

Oale de la Țigănești/Strășeni, lucrate pe la mijlocul secolului al XX-lea, astăzi în fondul de obiecte care va alcătui expunerea în Muzeul Atelier Zestrea Țigăneștiului, în curs de organizare.

Mănăstirea Țigănești/Strășeni, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, întemeiată la începutul secolului al XVIII-lea. Este locuită în prezent de o obște de 30 de călugări și frați, condusă de starețul arhimandrit Irinarh.

Școala veche din Țigănești/Strășeni, inaugurată în 1905; clădirea se află azi în curtea Gimnaziului și se dorește transformarea ei în Muzeul Atelier Zestrea Țigăneștiului.

Poartă tradițională la Țigănești/Strășeni. Acest fel de porți din lemn colorat dau încă aspectul vechi, autentic ulitelor Țigăneștiului.

Casă tradițională la Țigănești/Strășeni. În sat se mai află încă multe case cu arhitectură tradițională. Aceste case, păstrate și îngrijite, pot fi un punct forte pentru atragerea turiștilor la Țigănești.

Feciori adunați la hora satului. La Țigănești/Strășeni se mai țin încă, de-a lungul anului, 7 hore. Acestea au loc în răscrucea principală a satului. În acest cadru se practică obiceiuri rămase unice: Vinderea satului, Intrarea flăcăilor în horă, Datul vedrei de vin.

Casă cu arhitectură tradițională la Țigănești/Strășeni. Este în prezent nelocuită și în curs de degradare. Aceste case ar putea fi valorificate ca potențial turistic.

Colindători veniți la Festivalul Colindelor la Mănăstirea Țigănești/Strășeni. Această întâlnire a colindătorilor are loc anual în data de 8 ianuarie (a doua zi de Crăciun pe stil vechi) și adună colindători din toată Republica Moldova.

Figurine - jucării de lut ars - numite la Țigănești turuiece. Au fost lucrate de Tatiana Botea din Țigănești/Strășeni, cu lut adus de la Piscu în februarie 2018.

Cheorghie Nicoi (n.1962) cel mai tânăr olar din Piscu/Ifov. Participă mult la atelierele dedicate copiilor și adulților în cadrul Școlii de la Piscu și lucrează în continuare ceramică.

Ion Coman (n.1947), meșter olar de la Piscu/Ifov; lucrează încă ceramică tradițională: străchini, ulcioare, oale de lapte și altele.

Troița Olarilor, ridicată la Piscu/Ifov în anul 2016, în amintirea tuturor meșterilor care au trăit în acest sat. Troița marchează zona în care va fi ridicat Muzeul Oalelor de Pisc.

Oale lucrate la Piscu/Ifov, de-a lungul secolului al XX-lea, în colecția Școala de la Piscu/ Muzeul Oalelor de Pisc.

Mănăstirea Țigănești/Ifov, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, întemeiată în secolul al XVII-lea. Este locuită în prezent de o obște de peste 100 de maici și surori, condusă de stravoara Eufimăia.

Expoziție de straie de la Piscu, la Ziua IEI 2017.

Fundația Muzeului Oalelor de Pisc, realizată în anul 2017. Este un proiect inițiat și coordonat de Școala de la Piscu și pus în operă prin implicare voluntară și donații diverse.

Casă cu arhitectură tradițională la Piscu/Ifov. Este în prezent nelocuită, scoasă la vânzare.

Cu canotca pe Balta Maicilor. Traseu pe apă Piscu-Mănăstirea Țigănești. În cadrul programului Piscu Sat Cultural al României, cofinanțat de Primăria Ciolpani.

Ziua IEI la Muzeul Oalelor de Pisc. Un eveniment cultural care a debutat în anul 2017, cu sprijinul Primăriei Ciolpani. O sărbătoare sătească în care punem laolaltă expoziție de obiecte vechi țărănești, teatru, muzică tradițională, târg de meșteri și altele.

Figurine - jucării de lut ars - numite la Piscu brezâi. Au fost lucrate în anul 2017 de meșteri din familia lui Nicolae Marin zis Brezăieru.

Oale de Țigănești

de vorbă cu etnologul **Varvara Buzilă** de la Muzeul de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău

La Țigănești, tradiția olăritului e veche de când satul și asta nu înseamnă doar de la 1420. Este o tradiție veche, imemorabilă. Noi trebuie să înțelegem că aceste sate, vechi de când lumea, își administrau toate nevoile. Gospodăria era patriarhală. În gospodărie și în sat se produceau toate cele necesare pentru menținerea vieții, inclusiv vase de tot felul, pentru gătit, pentru transport, pentru păstrat hrana. Dacă în documentele vremii, de la sfârșitul sec. XIX, sunt atestați 9 olari, către mijlocul secolului al XX-lea, apar 20 de olari. Pe măsură ce satul creștea sau descreștea așa și numărul olarilor. Astăzi nu mai produce nimeni oale la Țigănești, din păcate, chiar dacă mai sunt câțiva olari în viață. Trebuie să spun că în perioada sovietică, olarii ,fierarii, pietrarii, lemnarii, erau impuși să se dezică de meșteșug și să meargă cu toată lumea la câmp, să facă o anumită normă. Și în felul acesta au fost denigrați cumva în ochii lumii. Unii au mai practicat meșteșugul în timpul liber, alții în ascuns, pentru că oamenii au avut întotdeauna nevoie de oale. Femeile care mulg animalele se folosesc de ulcioare sau lăptare. Închegarea laptelui este cel mai bine favorizată de vasele de lut.

La Țigănești s-au făcut tot felul de vase necesare la casa omului. Am zis de lăptare: în ele se puneau laptele la înăcrit, din ele se smântănea laptele, se bătea la budăi și se scotea smântâna. Se făceau oale mari pentru pregătirea hranei la petrecerile mari: nunți, cumetrii, praznice, înmormântări. Și astăzi se socoate că cea mai gustoasă mâncare este cea făcută la cuptor în aceste oale de lut. Femeile atât de mult țin la aceste vase încât le fereacă cu un fel de sârmă, ca să țină mai mult. Oalele mari de 10 de 15 litri, sunt foarte greu de făcut la roată. E greu s-o modelezi, e greu s-o arzi, de multe ori vasele mari dau rebut la ardere. Și astăzi, când ne adunăm la Paștele Blajinilor, lumea preferă să pregătească mâncarea la cuptor în aceste oale mari. Apoi avem borșărețe. Și astăzi în satele noastre borșul se umple în aceste gavanoase de lut. E un borș extraordinar. La Țigănești sunt gavanoase mari, vase în care se păstrau pe vremuri magiunurile, brânza de oi și murăturile – vinetele, ardeii dulci umpluți cu varză tocată mărunț și morcov (dacă nu ați mâncat, să știți că cele mai bune sunt acolo, la Țigănești, ăștia știu s-o facă). În acest mod puneau gavanoasele în cămară la rece, astupau cu un capac și ori de câte ori avea omul nevoie se ducea și lua. Se mai făceau și ulcioare. Ulciorul este cel mai folosit vas din lut și în zilele noastre. Cu el bărbății coboară în beci să sloboadă vin din poloboc. Din ulcior se toarnă în pahar, iar când sunt nunți, petreceri, cumetrii, petreceri la armată, la fel, din ulcior se toarnă tuturor celor pe care vrei să-i cinștești. Sunt diferite feluri de ulcioare: tociotoarea (e un ulcior mai mic) sau burliului (este un ulcior de mers la câmp cu gura foarte strâmtă și toartă neapărat; era îngropat în pământ și oamenii aveau apă rece când doureau). S-au modelat acolo și diferite cănașii.

La Țigănești s-a făcut doar ceramică roșie [este vorba de tipul de ardere; există 2 tipuri, cele mai cunoscute, una produce ceramică zisă roșie, arsă prin oxidare; vasul ars și nevopsit are culoarea roșu-orange; celălalt tip de ardere, zisă reducătoare, produce o ceramică neagră, fără a fi vopsită; așa se lucrează la Marginea, lângă Mănăstirea Sucevița. S-a decorat cu angobă albă, roșcată, verzuie. Când au smălțuit au folosit un smălț, care doar aici se făcea, de culoarea frunzei de nuc; aici se numește *nucăriu* sau, ceva mai consistent, spre cafeniu, care se numește *bălegăriu*. Aceste smălțuri formau marca celor de la Țigănești.

La Țigănești s-a făcut doar ceramică roșie [este vorba de tipul de ardere; există 2 tipuri, cele mai cunoscute, una produce ceramică zisă roșie, arsă prin oxidare; vasul ars și nevopsit are culoarea roșu-orange; celălalt tip de ardere, zisă reducătoare, produce o ceramică neagră, fără a fi vopsită; așa se lucrează la Marginea, lângă Mănăstirea Sucevița. S-a decorat cu angobă albă, roșcată, verzuie. Când au smălțuit au folosit un smălț, care doar aici se făcea, de culoarea frunzei de nuc; aici se numește *nucăriu* sau, ceva mai consistent, spre cafeniu, care se numește *bălegăriu*. Aceste smălțuri formau marca celor de la Țigănești.

Pentru copii, în exclusivitate, olarii făceau țuruiece. Din categoria figurinelor de lut, forme mici prin care se șuieră. Reprezentau la început un fel de pășărie; nu le ghicești niciodată, că e cuc, că e găinușă, nu! Cele vechi sunt atât de bine stilzate încât seamănă cu tot ce vrei. Cu cât ne apropiem de secolul al XX -lea devin tot mai conturate, tot mai asemănătoare cu vietățile reale. Mai sunt și cai care au coamă, urechi mai proeminente și apare și Măria sa călărețul pe acești cai. Când erau cele mai întrebate țuruiecele? La Duminica Mare, la Rusalii. Singura dată în an când copiii aveau voie să șuiere în casă, în gospodărie era în aceste sărbători. Prin acest șuierat erau alungate forțele răului. În toate celelalte zile le era interzis să șuiere înăuntru, dar,slavă Domnului, erau dealuri și văi și maidane pe care se jucau copiii și țuruiau.

Olarul întotdeauna a fost privit ca o alteritate în comunitate; olarul, fierarul, descântătoarea. Erau considerați niște oameni mai speciali. Lumea s-a temut de ei, de ce? Din simplul motiv că ei, față de ceilalți plugari, transformau ceea ce luau din natură . Olarul transformă, prin foc, arde, la fel ca și fierarul. În momentul când intervine astfel asupra materiei, el e privit altfel de către comunitate. Este pe de-o parte omul temut, pe de alta, omul respectat! V.B.

Oale de Pisc

Dacă acceptăm că oalele și jucăriile de Pisc poartă semnele unei moșteniri foarte vechi, preistorice, este de la sine înțeles că în acest sat putem fi încă martorii unor deprinderi transmise peste generații, din vremuri ancestrale. Până în veacul tehnologiei și al vitezei, schimbările în mersul meșteșugului vor fi fost puține. Satele de olari dintre Prahova și Ialomița, de pe ambele maluri, au produs în special ceramică utilitară, destinată consumatorilor celor mai obișnuiți – țărani și târgoveți – cei care formau majoritatea locuitorilor Țării Românești. Olăria de la Piscu a supraviețuit peste vremuri prin forțe și strategii proprii.

Nenumăratele oale și ulcele au fost răspunsul olarilor în fața unei continue provocări: cum să reușești să produci cât mai mult, cât mai economicos – din perspectiva materialelor dar și a timpului – iar oalele tale să fie totuși cât mai frumoase, așa încât să poți face față concurenței – cea a consătenilor dar și cea a meșterilor din alte vetre olărești.
Întâlnirea aceasta dintre economie, simplitate și frumusețe este definitorie pentru ceramica țărănească, în general, iar fiecare sat de olari și-a găsit propriul echilibru și propriile soluții în această ecuație, la care a contribuit și contextul geografic. La Pisc s-au lucrat: străchini, câni, cănuțe de cafea, cănuțe de țuică, farfurii mici și mari, *ligheane* - castroane mari, *borcane* – carafe cu cioc, *lăptării* - oale de lapte pentru prepararea iaurtului, oale de borș, *berbenițe* – oale mari pentru depozitarea hranei pe timp mai

îndelungat , ulcioare, *burie* – butoiașe, *oale îmbăierate* – pentru dus mâncare la câmp, *figurine* – jucării fluieraș, pușculițe, ghivece. Olarii își vindeau marfa în târgurile organizate de hramuri, parcurgând distanțe de până la 200 de km, cu marfa. Până spre sfârșitul secolului al XX-lea s-a practicat și trocul – oale schimbate pe produse alimentare (cereale, fructe). Avantajul olarilor a fost acela că aveau mereu ce oferi la schimb. Întreaga populație a satului era angrenată în munca olărească. Cei care nu reușeau să o facă pe cont propriu, lucrau cu ziua pentru alte familii sau făceau cărăușie și negoț pentru olari.

Sursa de lut este malul Ialomiței, râul hotar al satului. Era prelucrat mecanic, prin călcare, astăzi cu ajutorul malaxorului. După modelarea la roată începea decoratul. Cea mai eficientă metodă, specifică locului, de moștenire milenară, este „giuruirea”, un brău de vopsea aplicat pe vasul ud, chiar pe roată, decorat apoi cu un piaptăn, cu felurite modele liniare paralele. Vasul mergea direct la uscat și la ars. Varianta mai complexă înseamnă: înmuierea – scufundarea în vopsea pentru obținerea culorii de fond, apoi decorarea cu instrumente specifice – corn, pensulă, deget. Modelele predilecte la Piscu sunt florile și elementele grafice simple, repetitive. Pigmenții folosiți sunt o parte naturali, produși artizanal prin rășnire – alb, roșu, verde, negru, o parte industriali – un negru mai calitativ și albastru. Pentru că la Piscu s-a lucrat mult în varianta foarte economicoasă, majoritatea vaselor conțin combinații din culorile produse în gospodărie. Cuptoarele sunt de obicei de mare capacitate (1000-3000 de vase), cu camera de ardere îngropată. Prima ardere durează 10-12 ore și ajunge la o temperatură de 750-800 de grade. La arderea cu smălț, temperatura trebuie dusă uneori peste 1000 de grade, pentru obținerea anumitor efecte și culori. În secolul al XX-lea olarii din Pisc au produs smălț, unii pentru uz propriu iar alții și pentru vânzare, în alte centre de olărit. Era o tehnologie artizanală destul de toxică și de aceea ilicită.

În anul 2018 mai există la Piscu doi olari care produc oale în mod tradițional, vânzându-le pe cont propriu în târguri. Obiecte lor păstrează încă, recognoscibil, specificul acestui centru meșteșugăresc.

Ultima generație de olari din Piscu activi la începutul anilor 2000. În anul 2018, la Piscu mai lucrează 3 olari: Ion Coman, Constantin Sotir, Gheorghe Nicoi.

Ce este concursul Satele Culturale ale României

Satele Culturale ale României este un concurs adresat comunităților sătești din țară, cele în care au loc acțiuni culturale. Adică, sunt practicate obiceiuri vechi care implică toată comunitatea sau sunt organizate întâlniri, festivaluri și alte acțiuni prin care cei din afara comunității află despre valorile acelui loc. Prin acțiunea culturală organizată la sate, comunitatea se face cunoscută, dăruiește din zestrea ei dar și primește. Pentru satele care și-au păstrat zestrea, aceasta poate fi generatoare de acțiune culturală și prin aceasta poate naște dezvoltare durabilă. Asta înseamnă că satul poate deveni o atracție pentru turiști iar aceș-

tia aduc și venituri în comunitate. În România există în prezent aproape 100 de sate care au obținut, începând cu anul 2014, acest titlu. În anul 2017 satul Piscu, din județul Ilfov a obținut pentru prima dată acest titlu, iar în anul 2018 am aplicat împreună cu satul înfrățit, Țigănești, raionul Strășeni. Asta înseamnă că avem o istorie bogată în urmă și că ne-am propus să realizăm lucruri frumoase împreună. Împrejurările au făcut ca satul Țigănești să fie primul sat din Republica Moldova care a obținut acest titlu, prin înfrățirea sa cu Piscu, com. Ciolpani, jud. Ilfov. Este o bucurie și o onoare, într-un an omagial, care înseamnă atât de mult pentru istoria românimii.

Ne-am propus, fiecare în satul lui dar și împreună, câteva acțiuni culturale.

A.S.

Programul cultural al anului 2018

ȚIČĂNEȘTI	PISCU
<p>Împreună la hramul satului – 27 mai. Obiceiuri încetățenite de hram la Țigănești: slujba religioasă, urmată de sărbătoare în aer liber: fotbal, loterie, trânta la cucoș, iepure, cârlan și berbec, jocuri pentru copii, hora satului.</p> <p>•De obicei la evenimente la Piscu: atelier de olărit și linogravură pentru copii și adulți, muzică tradițională cu Formația Trei Parale</p> <p>•Musafiri de la Chișinău: grupul de cusut IE de la Muzeul de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău</p> <p>•Lansarea ziarului sătesc <i>Țigăneștiu nostru</i>.</p> <p>•Straie, lume, praznic, bucurie.</p>	<p>Ziua IEI la Muzeul Oalelor de Pisc – 24 iunie. În rezonanță cu românii de pretutindeni care sărbătoresc Ziua IEI, o sărbătoare câmpenească și la Piscu.</p> <p>•Expoziție de IE, teatru pentru copii, ateliere de creație și meșteșug (olărit, linogravură, fierărie, cusut), concert și muzică lăutărească, târg de oale de Pisc.</p> <p>•Lansarea ziarului sătesc <i>Piscu nostru</i> nr.3.</p>
<p>Mai frumos, împreună!</p>	<p>Toate pe locul în care s-a început în anul 2017 clădirea Muzeului Oalelor de Pisc.</p>

Școala de Vară Țigăneștiu nostru. Se va desfășura la Țigănești/Rep.Moldova în perioada **4-13 august**. Evenimentul va fi organizat de echipa Școala de la Piscu în colaborare cu Primăria Țigănești. Va fi un timp concentrat în care ne vom dedica mai multor activități: ateliere de meșteșug, muzică tradițională și lecții de civilizație românească cu copiii, pe mai multe grupe de vârstă, predate de echipa Școala de la Piscu. Se va ridica un foișor lângă școală, împreună cu băieții mai mari din comunitate. Se va începe formarea a câțiva tineri din Țigănești pentru meșteșugul olăritului. Se vor desfășura activități de cercetare etnologică a satului, în perspectiva alcătuirii unei arhive foto și video digitale care să poată fi folosită în viitoarea expunere muzeală.

Muzeul – Atelier Zestrea Țigăneștiului. În satul Țigănești există o clădire istorică, în prezent dezafectată, prima școală a satului inaugurată în 1905. Este o clădire mică dar maiestooasă, ridicată pe o mică înălțime de la nivelul de călcare, aflată în prezent în curtea actualei Școli Gimnaziale Țigănești. Aici dorim să pornim împreună realizarea unui mic muzeu. Acesta ar putea fi un pas de dezvoltare durabilă pentru comunitatea din Țigănești, care ar putea participa astfel la educarea generației tinere nu doar din sat ci și din afară.

Ziua Porților deschise la Țigănești – 22 septembrie. Este o acțiune în care ne propunem să probăm acumulările realizate în cadrul acțiunilor precedente, în comunitatea de la Țigănești. Va avea loc inaugurarea festivă a primei sălițe de muzeu, însoțită de ateliere de creație propuse publicului. Acțiunilor de la Țigănești li se poate adăuga o plimbare la pas sau cu bicicleta până la Mănăstirea Țigănești. Evenimentul va fi mediatizat în mediul cultural de la Chișinău (35 km distanță) și se va adresa tuturor categoriilor de vârstă. Dacă această zi va fi o reușită, credem că în comunitatea va fi câștigată încrederea în propria forță de a genera acțiune culturală.

Țigănești On line. Ne propunem acțiuni de cercetare antropologică în sat, cu implicarea comunității locale, atât pentru investigarea în sine, cu beneficiile sale pentru toate părțile implicate cât și pentru realizarea unui site dedicat satului Țigănești și potențialului său cultural. Site-ul va fi însoțit de o pagină de Facebook tip jurnal, prin care atât comunitatea locală cât și iubitorii de sat, de aproape și de departe, vor putea să fie la curent cu proiectul nostru. Ca un rezultat al investigării etnologice vom crea un canal Youtube Țigăneștiu nostru cu scurte fragmente video tematice, legate de patrimoniul cultural al satului. Acest canal va fi de interes cultural dar și etnologic și antropologic, oferind vizibilitate și informare despre această comunitate ieșită din comun, cu obiceiurile ei.

Școala de Vară Patrimoniul local și deschidere culturală. Se va desfășura la Piscu/Ilfov în perioada 1-8 iulie și va fi dedicată unui grup de 10 elevi de gimnaziu și 3 profesori de la Țigănești/Rep.Moldova.Va fi o școală de vară de cultură și civilizație românească, ce va cuprinde lecții de istoria artei, ateliere de meșteșug-olărit, icoană pe sticlă, țesut, gravură, muzică, excursii de descoperire a unor monumente istorice, vizită la București, Sinaia, Mogoșoaia. Pe lângă acestea, vor fi și jocuri sportive și timp relaxat petrecut împreună, cu copii din comunitatea de la Piscu. Ținta noastră este și familiarizarea acestui grup cu strategiile de acțiune culturală de la Piscu, așa încât, prin ei, experiența noastră să poată fi împărtășită comunității de la Țigănești. Atât copiii cât și profesorii participanți vor fi implicați ulterior în acțiunea 3, Școala de Vară de la Țigănești.

Împreună pentru Muzeul Oalelor de Pisc. Este un eveniment care se va desfășura în luna septembrie și în cadrul căruia vom pune în valoare întreaga zestre culturală a satului însoțind-o cu alte propuneri artistice, culturale care să ofere plus de informație și participare culturală pentru membrii comunității. Vor fi invitați parteneri din zona academică și muzeală, Universitatea Națională de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu, Muzeul Național al Țăranului Român.

Ziua Porților deschise la Piscu cu Târgul Meșterilor – 27 octombrie. Este un eveniment în cadrul căruia ne dorim să promovăm produsele meșteșugărești create la Piscu și să încurajăm astfel continuarea meșteșugului. Târgul de oale va fi însoțit de muzică tradițională. Vor fi ateliere de meșteșug pentru copii: olărit, cusut, linogravură, circuite pe bicicletă prin sat și altele.

Piscu On line. Ne propunem continuarea cercetării antropologice în sat cu comunicare periodică prin pagina noastră de Facebook Școala de la Piscu dar și cu creșterea arhivei de materiale video tematice cu valoare etnologică. Stadiul prezent poate fi văzut aici: https://www.youtube.com/channel/UCEUYRbtKCK216gJLLuNgq7w. Această muncă implică membrii comunității, având valoare de conservare dar și de revizitare a memoriei colective a satului; aceasta poate genera în cadrul generației tinere o înțelegere superioară asupra istoriei personale și locale. Arhiva creată va fi un punct important în cadrul expunerii la Muzeului Oalelor de Pisc.

Echipa de proiect

Varvara Buzilă

Sunt etnolog, dr. conf. univ., lucrez ca secretar științific la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău. Coordonez activitatea științifică a instituției, care asigură cercetarea, conservarea, restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural. Țin cursuri despre patrimoniul cultural mobil, imobil, imaterial și etnografic la Academia de Muzică, Teatru și Arte plastice și Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Contribui astfel la familiarizarea tinerilor cu domeniul patrimoniului, pentru a-l asimila și a-l asuma. În ce privește satul Țigănești, voi oferi tot sprijinul pentru redescoperirea resurselor sale meșteșugărești și teaurizarea în Muzeul-Atelier a mărturiilor expresive ale olăritului, țesutului, cusutului și a celorlalte meșteșuguri.

Valentina Țaca

Sunt profesoară de biologie. Din luna iunie 2011 sunt primar al satului Țigănești, în prezent la al II-lea mandat. Încă până a candida la această funcție îmi doream mult să pot aduce o schimbare în bine în localitatea mea de baștină. Reușind să obțin funcția de primar, am reușit să realizez obiective importante pentru satul meu: gazificarea localității, reparația capitală a grădiniței de copii, deschiderea unui nou Oficiu al Medicilor de Familie, construcția unei parcări la intrarea Mănăstirii Țigănești și multe alte lucruri foarte necesare satului. Obiectivul meu de primar este de a-mi dezvolta localitatea, dar și de a păstra tradițiile și obiceiurile prin care cândva satul meu va fi renumit. Mă străduiesc să ajut localnicii aflați în situații dificile, să pot oferi oamenilor o viață mai bună, mai captivantă, să conving tineretul să nu părăsească satul natal.

Tatiana Țaca

Sunt consilier local și, din anul 2016, director al Gimnaziului Țigănești. Mi-am propus îmbunătățirea calității educației elevilor, dezvoltarea competențelor profesionale ale profesorilor, modernizarea bazei tehnico-materiale a școlii, bună colaborare cu părinții și alți parteneri, în special cu Autoritatea Publică Locală. Noi toți, împreună cu partenerii din România, ne dorim să reușim deschiderea unui muzeu pe teritoriul Școlii, în clădirea școlii vechi, și a unui foișor în livada acesteia. Pentru școala noastră, acest proiect este extrem de important, pentru că ne va ajuta să aducem identitatea noastră culturală mai aproape de copii și să contribuim împreună la popularizarea acesteia. Elevii noștri vor putea avea astfel aproape un exemplu de implicare comunitară, izvorât din dragostea pentru moștenirea strămoșască.

Maria Melnic

Sunt de profesie istoric și, din 2015, consilier local. Prin studiul istoriei, încerc să îndemn elevii să reflecteze asupra valorilor și sensurilor culturii în definirea identității noastre și înțelegerea destinului nostru național. Să ne îndreptăm atenția mai ales asupra monumentelor semnificative ce trebuie reabilitate și valorificate. Nu este doar o responsabilitate, ci și o datorie morală. Un loc prețios pentru noi este Mănăstirea Țigănești pentru că, prin împletirea paginilor de istorie cu cele de artă și cultură, intrăm în circuitul valorilor național-culturale, salvate de eroziunea timpului și a uitării. Indiferent de situațiile prin care a trecut și de presiunile la care a fost supus, patrimoniul, ca valoare spirituală, a rămas întotdeauna ca o mărturie a identității noastre naționale. Simt că acțiunile ce vor avea loc în programul Sate Culturale, vor întări încrederea și vor aduce un bine comunității noastre.

Adriana Scripcariu

Sunt istoric de artă. Împreună cu soțul meu, sculptorul Virgil Scripcariu coordonăm Școala de la Piscu. Munca mea de fiecare zi se leagă de patrimoniu, frumusețile moștenite de la înaintași, pe care mă străduiesc să le aduc în atenția copiilor și a publicului larg. Sunt recunoscătoare pentru nașterea acestui proiect împreună și sper să putem aduce bucurie și speranță într-o comunitate greu încercată de istorie. Pentru satul Țigănești, îmi doresc să pot contribui la punerea în valoare a zestrei sătești, să împărtășim celor de aici experiența valorizării patrimoniului cultural local, să putem aduce un bine copiilor și întregii comunități.

Virgil Scripcariu

Sunt sculptor. Împreună cu soția mea, Adriana Scripcariu, coordonăm Școala de la Piscu. Mă leagă de tărâmurile de peste Prut, strămoșii coborâți de la Hotin și stabiliți pe lângă Iași și maestrul care m-a format, sculptorul basarabean Vasile Gorduz, născut la Trifești/Orhei. Pe lângă munca mea de sculptor, iau parte la acțiunile de popularizare a patrimoniului din România. Din anul 2016 sunt la cârma unui proiect important pentru satul Piscu: ridicarea Muzeului Oalelor de Pisc. Pentru Țigănești, îmi doresc să pot contribui la acțiunea culturală și mai ales la pornirea Muzeului-Atelier Zestrea Țigăneștiului. Încerc să îndrept atenția cât mai multor compatrioți către frații de peste Prut.

Bogdan Călin

Sunt primarul comunei Ciolpani/Ilfov, care administrează și satul Piscu. În ianuarie 2018 am cunoscut satul Țigănești și am semnat împreună cu Doamna Primar acordul de înfrățire a localităților noastre. În timpul care a urmat am dus acest demers la bun sfârșit, prin comunicare cu Ministrul de Externe din România. Începând cu acest an sărbătoresc-Centenar îmi doresc să putem sprijini din resursele comunei noastre satul Țigănești, pentru o dezvoltare frumoasă culturală dar și logistică și administrativă.

Diana Iabrașu și Alexandru Condurache

Suntem căutători de povești cu oameni frumoși. Filmăm documentare și iubim proiectele culturale. Din anul 2017 colaborăm fructuos cu prietenii de la Piscu. Ne-am bucurat să filmăm la Țigănești, în luna februarie 2018, și să găsim aici atâta căldură sufletească și dorința de a construi împreună. Vom colabora în continuare, pe parte de film, cu dorința de a putea contribui la captarea video a memoriei vii a satului de azi, așa încât copiii copiilor voștri să-i poată cunoaște pe bătrânii satului, care păstrează amintirea unor vremuri ce nu trebuie uitate.

Alexandru Șchiopu și Cristina Sabău

Suntem „graficienii”, așa cum suntem numiți în grup, cei care ne ocupăm cu creația grafică a materialelor tipărite de Școala de la Piscu și de acum și de ziarul *Țigăneștiu nostru*. Întrucât Alexandru este basarabean, noi am fost primii ghizi ai echipei de la Piscu peste Prut. Suntem într-o continuă comunicare și în dorința de a reuși lucruri împreună la Țigănești.

Andy Ostafi

Sunt fotograf. De puțină vreme m-am stabilit cu familia în satul Piscu și mă bucur să pot contribui cu meseria mea la proiectele culturale de aici. În februarie 2018 am trecut pentru prima dată Prutul și am descoperit la Țigănești un sat foarte frumos, cu oameni calzi și prieteni. Prin lentilele aparatului meu pot face ca zestrea satului vostru să ajungă la oameni. Îmi doresc și eu, asemenea copiilor voștri, ca satul să rămână frumos și ca această frumusețe moștenită să vă ajute să vă dezvoltați mulțumitor.

Texte: Adriana Scripcariu (A.S), Varvara Buzilă (V.B), Valentina Țaca (V.Ț)

Foto: Andy Ostafi, Marius Caraman, Eugen Dichiseanu, George Dumitriu, Ioan Scripcariu

Corector: Mădălina Chițac

Mulțumiri celor care au sprijinit până în prezent proiectul satelor înfrățite: Primăria Ciolpani/Ilfov, Primăria Țigănești/Strășeni, SolvIT Networks, Clubul Țăranului, V.GOLDENBERG Co.SRL, Bancpost și alții.

Editor: Școala de la Piscu
Grafică, DTP: FactumDesign
Tipar: Printco S.R.L
Tiraj: 650 exemplare